

Barbara Olszewska, Anita Wolaniuk

SPRAWOZDANIE Z ĆWICZEŃ TERENOWYCH WE FRANCJI
GRUPY PRACOWNIKÓW I STUDENTÓW SPECJALNOŚCI
GEOGRAFIA TURYZMU UNIwersYTETU ŁÓDZKIEGO

LE COMPTE-RENDU DES EXERCICES SUR LE TERRAIN FAITS
EN FRANCE PAR UN GROUPE DE TRAVAILLEURS ET ÉTUDIANTS
DE L'UNIVERSITÉ DE ŁÓDŹ
SPÉCIALISTES DE LA GÉOGRAPHIE DU TOURISME

REPORT ON FIELD EXERCISES IN FRANCE OF A GROUP OF
FACULTY MEMBERS AND STUDENTS SPECIALIZING
IN GEOGRAPHY OF TOURISM AT THE UNIVERSITY OF ŁÓDŹ

W dniach 10—24 września 1989 r. 8-osobowa grupa studentów i 2 pracowników Zakładu Geografii Miast i Turyzmu wzięła udział w ćwiczeniach terenowych we Francji¹. Były to już trzecie (pierwsze w 1985 r., drugie w 1987) ćwiczenia specjalizacyjne organizowane na terenie Francji w ramach umowy o bezpośredniej współpracy dydaktyczno-naukowej między Uniwersytetem w Angers a Uniwersytetem Łódzkim (Olszewska, Wychowaniec 1987; Dziegieć 1990). Ćwiczenia te zbiegły się z rozpoczęciem studiów i stażu przed studiami na kierunku turystyki i hotelarstwa na Uniwersytecie w Angers. Dzięki temu grupa nasza uczestniczyła w rozpoczęciu roku akademickiego (1989.09.11.), mogła poznać tok kształcenia, możliwości zatrudnienia przyszłych absolwentów tego kierunku, a także uczestniczyć w publicznej obronie pracy magisterskiej. Tematem broniącej pracy była: „Promocja turystyczna Karaibów i Reunion”. Ten pierwszy — inauguracyjny — dzień zarówno dla studentów francuskich, jak i polskich był niezwykle emocjonujący. Byliśmy naocznymi świadkami otwarcia roku akademickiego, przeglądu tematyki poszczególnych lat studiów, programu stażu realizowanego tu w formie ćwiczeń specjalizacyjnych (płatne dla Francuzów w wysokości 2000 fr), aż do końcowego efektu całych studiów, którym była publiczna obrona pracy magisterskiej. Program kolejnego dnia składał się z 3 części. Pierwsza z nich obejmowała prezentację działalności i roli jaką pełni Stowarzyszenie Studentów Turyzmu Uniwersytetu w Angers. Druga poświęcona była spotkaniu z vice-prezydentem sieci restauracji i hoteli Hilton Nevada Corporation. W czasie godzinnej prelekcji przedstawiono system działania tej rozległej korpo-

racji, strategię marketingu, ofertę turystyczną bogato zilustrowaną przezroczami, a także zasady doboru personelu, zapraszając jednocześnie studentów do przyszłej współpracy. Ostatni punkt programu tego dnia poświęcony był prezentacji regionu Anjou, ze szczególnym uwzględnieniem jego stolicy — Angers. Prezentacji tej dokonała przedstawicielka oficyny turystycznej w Angers, zrzeszającej aż 38 biur turystycznych (miasto liczy niecałe 200 000 mieszkańców), w tym tylko 2 całoroczne (pierwsze biuro turystyczne powstało w 1905 r.). Obecnie zatrudniają one 12 przewodników i wydają około 200 informacyjnych broszurek w ciągu roku. Działalność biur poza udzielaniem informacji turystycznych obejmuje świadczenia usług kongresowych, obsługę krajowego i zagranicznego ruchu turystycznego, rezerwację hoteli i samochodów. Budżet biur turystycznych wynosi 2 mln fr, z czego 65% odprowadzane jest do budżetu miasta, 7% przeznaczane jest dla hoteli i campingów.

Trzeci dzień ćwiczeń poświęcony był na zapoznanie się z konstrukcją ankiety nt. bliskości spędzania czasu wolnego andegaweńczyków, a dokładniej — wypoczynku w Górnym Anjou — Segréen. Pytania dotyczyły znajomości przez mieszkańców Angers Segréen, przyczyn i form spędzania tam wolnego czasu (np. na wodzie, czynnie uprawiając sporty, kontynuując tamtejsze tradycje), zwiedzanych obiektów, parków, gastronomii, źródeł informacji o tym rejonie. Ankietę tę wspólnie przeprowadzali studenci francuscy i polscy w ciągu 2 dni (14 i 15.09) w różnych dzielnicach Angers.

Po tych 5 forsownych dniach zorganizowano w czasie weekendu wycieczkę studialną na wybrzeże Atlantyku do Sables D'Olonne, miasteczka liczącego 50 tys. mieszkańców. Sables D'Olonne jest obecnie jedną z popularniejszych stacji kąpieliskowych na błotnym wybrzeżu bretońskim. Zadecydowały o tym głównie warunki środowiska przyrodniczego (piękna, szeroka, o południowej ekspozycji plaża, wydmy porośnięte lasem sosnowym, dogodny mikroklimat) oraz ciekawa zabudowa miasta. Jest ono typem stacji kąpieliskowej odpowiedniej do wypoczynku rodzinnego, a zdaniem Luisa Burnet (1963) „najdoskonalszym miejscem rodzinnego pobytu na wsi nadatlantyckiej”, chociaż, jak stwierdza autor, napływ letników na to wybrzeże jest zbyt duży — ponad 100 tys. osób spędza tu swoje wakacje. Sables D'Olonne jest dalekie od uzyskania renomy światowej — nie ma tu luksusowych hoteli, leży daleko od głównych dróg, ważnych lotnisk i portów. Czas dojazdu pociągiem z Paryża w czasie sezonu wynosi 7 godz. Miejscowość ta jest także ośrodkiem wypoczynku wakacyjnego dla dzieci. W północnej części Sables D'Olonne usytuowany jest stary port rybacki z przełomu XVIII/XIX w. W kierunku południowym wybrzeże przechodzi

w piaszczystą plażę, a kilka kilometrów dalej jest skaliste, pełne mięczaków i traw morskich. Panuje tu specyficzny mikroklimat. Urok ogromnych skał, bogactwo fauny ściągają setki „zbieraczy” owoców morza. Miasto otoczone jest malowniczymi wydhami nie przekraczającymi 10 m wysokości.

Po tym relaksowym pobycie nad Atlantykiem, poniedziałek był ostatnim dniem pracy studentów, w czasie którego prezentowali wstępne wyniki z przeprowadzonych ankiet, własne uwagi i spostrzeżenia. Następnego dnia odbyła się jednodniowa wycieczka do Paryża. Jej program obejmował:

— Zwiedzanie i poznanie działalności górującego w panoramie Paryża Hotelu Concorde La Fayette (sale panoramiczne znajdują się na 34 piętrze), liczącego 1000 pokoi, obsługiwanego przez 650 osób personelu. Rocznie przyjeżdża tu 400 000 gości, co stanowi 80% wykorzystania hotelu, w tym 45% są to przyjazdy służbowe. Hotel posiada 46 sal recepcyjnych, a jego liczne sale konferencyjne liczą od 10 do 4000 miejsc. Po zwiedzeniu hotelu odbyła się krótka konferencja z jego dyrekcją, w czasie której zwracano uwagę na „kongresową funkcję hotelu”, wykorzystywaną głównie przez kapitał japoński, hiszpański i amerykański.

— Obserwację giełdy biur turystycznych krajowych i zagranicznych, zapoznanie się z jej funkcjonowaniem, ofertami, rodzajami reklamy.

— Zwiedzanie Centrum Kongresowego w Defense, którego otwarcie miało się odbyć za 2 tygodnie. Obfitujące w najnowszą myśl techniczną centrum ma szansę stać się ośrodkiem dyspozycyjnym nowej, zjednoczonej Europy.

Środa — 20 września — była ostatnim dniem spędzonym przez naszą grupę w Angers. Dzień ten poświęcony był na zwiedzanie tego pięknego centrum historycznego i artystycznego. Lista zwiedzanych obiektów zawierała: XII-wieczny zamek z kolekcją arrasów „Apokalipsa” z XIV w. (ilustrującą sceny z Apokalipsy św. Jana), XII-wieczny Szpital Saint Jean, leżący nad rzeką Maine z kolekcją współczesnych arrasów Lourcat’a pt. „Życie świata”, Muzeum Rzeźb Dawida D’Angers, zorganizowane w murach starego kościoła, z nowoczesną, stalowo-szklaną konstrukcją dachu. Ostatnie trzy dni naszego pobytu we Francji spędziliśmy w Paryżu. Pozwoliły nam one poznać układ przestrzenny miasta, od najstarszego jądra, jakim jest wyspa La Cité, po najnowsze rozwiązania przestrzenne i architektoniczne Defense. Spotkaliśmy się chyba z najciekawszymi, wytwarzającymi swój własny klimat, zabytkami, do których niewątpliwie należą: wieża Eiffla, Pola Elizejskie, Łuk Triumfalny, Katedra Notre Dame, Dzielnica Łacińska

z Sorboną, Panteon, pałace: Sprawiedliwości, Elizejski, Królewski, Wo-gezów, Luwr, Narodowe Centrum Kultury i Sztuki G. Pompidou, No-we Hale, Montmart z Bazyliką Sacre Coeur. Mogliśmy również odpoczywać na jednym z najpiękniejszych placów Paryża — Placu War-szawy.

Pobył we Francji umożliwił studentom i pracownikom zapoznanie się zarówno z działalnością dydaktyczną w zakresie kształcenia specja-listów na potrzeby turystyki i hotelarstwa na Uniwersytecie w An-gers, jak również z profesjonalną działalnością biur i instytucji turys-tycznych. Niewątpliwą zdobyczą tego wyjazdu było poznanie zarówno mało reklamowanego w Polsce regionu Anjou i wybrzeża Atlantyku, jak również „powszechnie znanego” a wciąż mało poznanego przez Po-laków — Paryża.

PIŚMIENNICTWO

- Burnet L., 1963, *Extrait de Villégiature et Tourisme sur les côtes de France*, s. 279—282.
- Olszewska B., Wychowaniec A., 1987, *Sprawozdanie z ćwiczeń tereno-owych we Francji grupy pracowników i studentów specjalności geografia tu-ryzmu Uniwersytetu Łódzkiego*, „Acta Universitatis Lodziensis”, Turyzm, nr 3, s. 151—154.

Mgr Barbara Olszewska
Mgr Anita Wolaniuk
Zakład Geografii Miast i Turyzmu
Instytut Geografii Ekonomicznej
i Organizacji Przestrzeni
Uniwersytet Łódzki
al. Kościuszki 21
90—418 Łódź

Wpłynęło:
1 czerwca 1990 r.

¹ Dorota Kegler, Beata Krakowiak, Artur Oczadły, Monika Pawlak, Magdalena Popek, Krzysztof Tomczyk, Anna Winkler, Bogdan Włodarczyk — studenci, oraz mgr Barbara Olszewska i mgr Anita Wolaniuk — opiekunowie.